

ved Siden af den privilegerede, og blot vi have den, saa øver den jo sin opdragende Gerning. Men den øver den ikke i fuldeste Maal. Jo dybere man lægger Ansvaret ned i et Folk, des mere udvikles, des mere opdrages det derigennem. Den Opdrager, som forstaaer sit Kald, øver det paa den Maade, at han, efterhaanden som Mennesket vokser, forøger Ansvaret, og det er det, som muliggør Udviklingen. Saaledes bør det ogsaa gaa i et Folk: Efterhaanden som Folket vokser, bør Ansvaret øges, og jeg slutter med at sige, at jeg tør paastaa, at det danske Folk er vokset saaledes, at det nu kan styre sine kommunale Sager selv.

Det er modent til at tage Ansvaret, og det bør ogsaa have det. Jeg tror, vi ere inde i den almindelige Valgrets Tid. Overalt, hvor der nu herefter bliver Tale om ny Valgret, vil der ikke komme nogen anden Valgret paa Tale end den almindelige. Vi saa det i Fjor, da vi fik Loven om Menighedsraad. Da var der ingen, ikke en Gang Estrupperne i Landstinget, som tænkte paa at lade Menighedsraadene vælge ved privilegeret Valgret, og det turde vel gaa ligesaa, efterhaanden som der bliver flere og flere Institutioner, som skulle rives ud af Enevældens Form og bringes ind i parlamentariske Former. Hvor længe de gamle Delinger, som vi nu have med Hensyn til Valgret baade i Kommunerne og andetsteds, ville holde sig, er ikke godt at vide, men en Ting er sikker: Falde de, saa falde de ikke for en ny Deling, men for den almindelige Valgret, og den første Deling, som falder, er den, som angaar Kommunerne, og som dette Forslag skal give Dødsstødet.

H. L. Møller: Den ærede Ordfører for det Mindretal her i Tinget, som jeg slutter mig til, (N. Andersen) gjorde i Gaar om det foreliggende Forslag gældende, at det var i allerhøjeste Grad præget af Doktrinarisme. Jeg kan paa det Punkt fuldstændig give det ærede Medlem Ret, thi dette Forslag er bygget over en eneste nøgen, politisk Doktrin, nemlig Doktrinen om den almindelige Valgrets Eneherrerdomme i alle kommunale Forhold her i Danmark. Indførelsen af det rene Flertalsstyre, Flertalsabsolutismen overalt i det kommunale Liv. Doktrinært bliver dette Forslag derved, at det ikke er sat i Forbindelse med nogen virkelig tilstedeværende Trang. Jeg finder dette godtgjort især ved den Omtale, det ærede Medlem for Assens (Berntsen) i Gaar gav hele den bestaaende kommunale Valgord-

ning paa Landet, som jo rummede mangfoldig mere Anerkendelse end Dadel og Kritik. Jeg finder det endvidere i nogen Maade godtgjort ved, hvad den sidste ærede Taler har fremhævet, at den stærke Bevægelse, der nu er fremme for at faa denne Reform gennemført, skyldes en Stemning, hvis egentlige Styrke og egentlige Magt ikke er stort mere end et Par Aar gammel. Det indrømmes jo næsten overalt fra Venstres Side — for Socialdemokraternes Vedkommende er det naturligvis en anden Sag —, at hele den bestaaende Ordning har fungeret meget tilfredsstillende i al den Tid, den har eksisteret, og særlig siges det da at gælde om Sogne- og Amtskommunerne, hvor dog Raadene ellers ere sammensatte efter de mest gammeldags Grundsatninger. Netop fordi Forholdet mellem de to Vælgerklasser har været saa udmærket ude paa Landet, mener man, det ikke vil gøre noget, at man sletter Skellet, thi Vælgerklasserne ville vedblive at være lige saa gode Venner som før. Naar man ud fra en saadan Dom om hele den bestaaende kommunale Ordning vil skride til en saadan Reform som den, der her foreslaas, er det, hvad jeg vil kalde ren og skær Doktrinarisme. Man vil sætte et enkelt politisk Princip i Højsædet, og for dette skulle alle andre Hensyn falde.

Man maa lade det foreliggende Forslag, at det i saa Henseende gør rent Bord. Bortset fra den uhyre Inkonsekvens, som hidtil alene Socialdemokraterne have faaet Øje for, nemlig, at den lige og almindelige Valgret fremtidig i Kommunerne skal være begrænset ved Skatteydelse, er det hele Forslag en eneste stor og vel gennemført Konsekvens af dette gode demokratiske Princip, som kaldes den almindelige Valgret. Der er ikke noget at tage fra eller lægge til. Anerkender man, at om Princippet maa der ikke forhandles, følger deraf med Nødvendighed alt det andet, det hænger sammen fra først til sidst som Ærtehalv. Der har staaet i et Blad: I dette Forslag vil der ikke blive Brug for Pifingre. Det hænger sammen fra først til sidst.

Af Ordføreren for Højremindretallet blev der sagt i Gaar her i Tinget, at der ikke var synderligt at sige fra vor Side i Forhandlingen om dette Lovforslag. Naar man ikke vil underkaste sig Princippet: den rene Flertalsabsolutisme, men dette Princip skal tages uden Afkortning og Prutning, er der fra vor Side ikke noget Bidrag at yde til Forhandlingerne, og for